

KULTTUURI

Vaikuttajien teot läpinäkyviksi

Yksityisyyden suoja on matalin poliitikolla sekä virkamiehellä

Mediatohtori

Median yleisöllä on oikeus saada riittävästi tärkeää tietoa ihmisten toiminnasta.

Tällöin puhutaan julkisen edun toteutumisesta.

Varsinkin poliitikoilla on korostunut julkisuuden sietovelvollisuus.

Medialla on oikeus ja jopa velvollisuus valvoa poliittista vallankäyttöä ja myös muita poliitikkojen toimintoja.

Heidän yksityiselämänsä onkin hyvin rajattua oman aseman vuoksi, eivätkä yksityiselämän toiminnat saa olla ristiriidassa julkisten luottamustehtävien kanssa.

Johtavilla viranhaltijoilla on vastaavanlainen velvoite viran-

omaisroolinsa pohjalta. Julkisuusvelvoite ulottuu myös poliitikan ja virkamiestyön ulkopuolelle, ja eri aloilla toimivilla ihmisillä se voi olla hyvinkin vaihteleva.

Esimerkiksi raamatun oppeja korostavan kirkkoherran syrjähyppystä tai perättömyistä uutisia työstävästä toimittajasta saa kertoa, mutta nimenomaan suhteessa tällaisessa toiminnassa edellytettävään julkiseen luottamukseen.

Julkisuuteen liittyy usein keskustelua moraalista ja hyväksyttävistä toiminnasta.

Julkisten kohdalla korostuu heidän mielipidevaikuttajan ja esikuvan roolinsa.

Puhutaankin hiljaisesta ja

jopa katkeamattomasta julkisuussuostumuksesta, jos tämä on jo aiemmin pyrkinyt kertomaan yksityiselämänsä asioista mediassa.

Yksityisyydensuojansa laajuuden pohjalta henkilöt voidaan jakaa vallankäyttäjiiin, julkisuuden henkilöihin ja tavallisiin kansalaisiin.

Yhteiskunnallisen aseman ohella yksityisyydensuojan laajuuden vaikuttaa käsiteltävä asiayhteys, ja yksityisyydensuojan on sitä matalampi, mitä merkittävämmästä tiedosta on kyse.

Myös tavallisten kansalaisten kohdalla nimenomainen suostumus tapahtuu esimerkiksi suostumalla haastateltavaksi, osal-

Yhteiskunnallisen aseman ohella yksityisyydensuojan laajuuteen vaikuttaa käsiteltävä asiayhteys.

listamalla johonkin näkyvään, uutisarvoiseen tapahtumaan tai jopa ryhtymällä suhteeseen julkisuuden henkilön kanssa.

Viimeksi mainitussa tosin edellytetään vapaaehtoista osallistumista johonkin julkiseen tilaisuuteen.

Medialla on oikeus puuttua yksityisiin asioihin kuitenkin vain välttämättömässä mää-

rin, jotta jutussa käsitellyt tekemiset ja tarkoitukset tulevat ymmärrettäviksi.

Esimerkiksi rikosasioiden käsitelyssä ei saa tuoda esiin epäilyä tai tuomitun kaikkea entistä elämää. Ongelmat korostuvat tilanteissa, joissa julkisuus on kohteelleen kielteistä.

Lain mukaan kiellettyä on julkaista tunnistettavan henkilön yksityiselämästä loukkaava tieto, jossa ei ole kysymys hänen yhteiskunnallisen tai vastaavan julkisen toimintansa arvioinnista eikä julkaisemisella ole samanaikaisesti erityistä yhteiskunnallista tai yleistä merkitystä.

Tiedoilla onkin oltava selkeä yhteys yhteiskunnalliseen mer-

kittävään keskusteluun, eikä pelkkä yleisön uteliaisuuden tyydyttäminen riitä. Yksityisyyden ja julkisen välinen rajanveto on yksi mediajulkisuuden kiistanalaisimpia kysymyksiä.

Periaatteessa jokaisella on oikeus päättää millä tavoin hänestään kerrotaan mediassa.

Vastaavasti median sananvapaus takaa, että tälläkään perusteella siltä ei estetä tärkeän tiedon välittämistä.

Heikki Kuutti
heikki.kuutti@jyu.fi

Viestintäoikeuden ja journalistikan asiantuntija, FT Heikki Kuutti arvioi Kalevan juttuja tällä palstalla. Arviot löytyvät myös osoitteesta www.kaleva.fi/mediatohtori.

Oululaisen Erkki Tuurman esikoisdekkari Sadonkorjaaja ilmestyi viime vuoden puolella. Sadonkorjaaja saa jatkoa vielä tänä keväänä: Suojelija-dekkari on luvassa huhtikuun puolivälissä.

Punkkarikomisarario Lipponen vauhdissa Oulussa ja Kemissä

ESIKOISROMAANI
Erkki Tuurmaa: Sadonkorjaaja. Kustannus-Mäkelä 2010.

Erkki Tuurman esikoisdekkari sijoittuu pääosin Oulun seudulle ja Kemiin. Elektroniikkaketjun myyjä surmataan liikkeissä ja kotonaan. Kemiläinen rikosyliikonstaapeli Taisto Pukema ryhtyy haastattelemaan ensimmäisen uhrin läheisiä. Pukema kuulee, että Harjuksi itsensä esitellyt poliisimies on kulkenut jo samaa reittiä. Poliisirekistereistä miestä ei kuitenkaan löydy.

Seuraua uhrin löytyä tapetun Oulusta. Kuvaan tulee mukaan Keskusrikospoliisin Oulun yksikön komisarior Ippo Lipponen, joka kokoa tutkimusryhmän. Kemien poliisit jäävät sivuosaan ja murtien lisääntynyt lukijaa kuljetetaan ympäri Suomessa murhaajan tai poliisien mukana.

Lipponen on sielultaan nuori ja soittaa bassoa punkbändissä. Naisrintamalla olisi vientiä, mutta yleensä kaikki on tyssännyt siihen, että kumppaniviritelmä tulee katsomaan keikan.

Parasta kirjassa on pohjoisuus Oulu-Kemi-akselilla ja välillä vilahdava anarkistinen asenne lajiytyypeihin ja kirjoittamiseen. Leppoisan punk-boheemi-komisario Ippo Lipponen edesotantunsa voisi lukea enemmänkin.

Antti Kasperille lisää vastuuta Otavassa

KIRJALLISUUS Kustannusosakeyhtiö Otava yhdistää kotimaisen kaunokirjallisuuden ja suunnitellun kaunokirjallisuuden osat. Kokonaisuudesta vastaavaan päällikkönä aloittaa Antti Kasperin 1. huhtikuuta. Tällä hetkellä Kasper johtaa suunnitellun kaunokirjallisuuden osastoa.

Nykyinen kotimaisen kaunokirjallisuuden kustannuspäällikkö Jaana Koistinen vastaa jatkossa yhdessä Kasperin kanssa kustannusohjelmasta ja kirjailijasuhteista.

Tietokirjasastot yhdistyvät niin ikään. Päällikköksi tulee Eva Reenpää, joka nykyisin vastaa käytännön tietokirjoista ja erikoiskirjoista.

Otavan tavoitteena on vahvistaa yhteistyötä kirjailijoiden ja kirjantekijöiden kanssa. (STT)

Koop Arponen Suomen New Wave -edustaja

MUSIIKKI Idols-voittaja Koop Arponen lähtee yhdessä *Flute Of Shame* -yhtyeensä kanssa edustamaan Suomea kansainväliseen laulukilpailuun. Yhtye

silmin. Tekniikka vaikuttaa ensin sillisalaatilla, mutta mahdollistaa jännästi tuntemusten kovaluun ennen tappamista tai kuolemaa.

Oulun tunnistaa kirjasta parhaiten, ja tekisi mieltä nostaa se oululaisdekkariksi Ari Pauloville Jesse Hackmanien rinnalle. Kemiläinen kuvailtaan jonkin verran. Kemi on jo tuttu Ritva Kokolan dekkareista.

Kumman kaupungin dekkaritulkitsijaksi Tuurmaa aikoo, vai pitääkö kummatkin? Moilempi parempi, vaikka lopussa annetaan viitteitä päähenkilön siirtymisestä muualle. Elektroniikkaketju tuo juoneen muitakin paikkakuntia pakosti, mutta muuten Oulu ja Kemi riittäisivät hyvin yhteen dekkariin.

Selkeä päähenkilö alusta asti toisi dekkariin enemmän ryhtiä. Toisaalta yhtäkkinen vaihdos kemiläisyydestä oululaiseen punk-henkiseen rikostutkijaan muljattava lukijan silmämuna. Kemiläisestä tulee hetkeksi pukamien ja naisvaihden kanssa vahaava hauska sivuhaamu.

Parasta kirjassa on pohjoisuus Oulu-Kemi-akselilla ja välillä vilahdava anarkistinen asenne lajiytyypeihin ja kirjoittamiseen. Leppoisan punk-boheemi-komisario Ippo Lipponen edesotantunsa voisi lukea enemmänkin.

Romanian elokuvaa Tampereen elokuvajuhlilla

ELOKUVA Romanianlainen elokuva on vahvasti esillä ensi viikolla avattavilla Tampereen elokuvajuhlilla. *Romanian rapsodia* -ohjelmistoa edustavat ohjaajavieraiden lisäksi kaksi näyttelijävieraista. Näyttelijät Adrian Titieni ja Gabriel Spahiu tähdittävät useita Romanian rapsodian lyhytelokuvia. Romania-sarjan ohjaajavieraista ovat nuoren polven lupaukset Paul Negoescu ja Adina Pintilie. (Kaleva)

Umpihumalassa tiskin takana

Viranomaiset perivät annokseksi valokuvasta kolmeasta ravintolasta työntekijän päihtymyksestä.

Umpihumalassa tiskin takana viranomaiset perivät annokseksi valokuvasta kolmeasta ravintolasta työntekijän päihtymyksestä.

Umpihumalassa tiskin takana viranomaiset perivät annokseksi valokuvasta kolmeasta ravintolasta työntekijän päihtymyksestä.

Camparituoremehujäillä -testi

Umpihumalassa tiskin takana viranomaiset perivät annokseksi valokuvasta kolmeasta ravintolasta työntekijän päihtymyksestä.

Umpihumalassa tiskin takana viranomaiset perivät annokseksi valokuvasta kolmeasta ravintolasta työntekijän päihtymyksestä.

Umpihumalassa tiskin takana viranomaiset perivät annokseksi valokuvasta kolmeasta ravintolasta työntekijän päihtymyksestä.

Vuokrat nousevat, asukkaita palelee

Sivakan asunnossa Pateniemiessä vain 18 asukasta lämmitä.

Sivakan asunnossa Pateniemiessä vain 18 asukasta lämmitä.

Sivakan asunnossa Pateniemiessä vain 18 asukasta lämmitä.

Sivakan asunnossa Pateniemiessä vain 18 asukasta lämmitä.

Sivakan asunnossa Pateniemiessä vain 18 asukasta lämmitä.

Umpihumalassa tiskin takana

Jutussa kerrottiin kolmen oululaisen ravintolan anniskelukielloista työntekijöiden päihtymyksen takia.

Julkisen käsittely oli perusteltua, koska juttu koski elinkeinotoiminnan vastuullisuutta.

Kiellon saaneet yritykset ja niiden omistajat voitiin mainita nimellä. Anniskelukiello ei olisi muutenkaan voinut jäädä asiakkailta huomaamatta. Käsitely ei edellyttänyt korosti yrittäjien mahdollisuus kommentoida saamiaan kielloja.

Vuokrat nousevat, asukkaita palelee

Jutussa kerrottiin Oulun Sivakan vuokra-asunnossa palelevista asukkaista ja uhkaavista vuokrien korotuksista.

"Nuori nainen" ja "toinen nuori nainen" kertoivat aino-

Holapan liiketoiminnan epäselvyyksistä johtuvaa kiusallista tilannetta kunnassa.

Holappa on entinen kunnanhallituksen puheenjohtaja ja nykyisen valtuuston varapuheenjohtaja. Jutussa tuotiin esiin Holapan osallistuminen neuvotteluihin kunnan edustajana ilman yhteistä edvästystä tai etukäteisvalmistelua sekä hänen julkisuudessa syntyneestä tilanteesta ja toisaalta suojata toisen yksityisyyttä.

Uskottavuutta tai perillemeno ei haitannut toisen osapuolen anonymiteettiä. Voidaan kuitenkin kysyä, onko nimettömän esittämisessä kyse perisuomalaisesta ilmiöstä. Avoimuutta lisäisi se, että ihmiset suostuisivat kritisoimaan kohtaamiaan epäkohtia kasvoillaan ja nimillä.

Raha-asiat retuperällä

Jutussa käsiteltiin keskeisen oulunsalolaispolitiikon Rauno

Henri Heikkinen hämmentää kokoomusta

Henri Heikkinen hämmentää kokoomusta. Hän kertoi kokeilleensa huumeita ulkomailla, saaneensa rattijuoppotomion ja kaksi putkareissua humalassa törttyölyistä.

Kokoomuspiirin puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja arvioivat asian poliittista merkitystä

Lyly Rajalan soloilusta syntyi ilmiriita

Entiset muusikkokumppanit nokittelevat toisiansa Oulu pop historyn tapahtumista.

Raha-asiat retuperällä

Keskeisen oulunsalolaispolitiikon liiketoiminnan epäselvyyksistä kiusallinen tilanne kunnassa.

Keskeisen oulunsalolaispolitiikon liiketoiminnan epäselvyyksistä kiusallinen tilanne kunnassa.

Keskeisen oulunsalolaispolitiikon liiketoiminnan epäselvyyksistä kiusallinen tilanne kunnassa.

Henri Heikkinen hämmentää kokoomusta

Henri Heikkinen hämmentää kokoomusta. Hän kertoi kokeilleensa huumeita ulkomailla, saaneensa rattijuoppotomion ja kaksi putkareissua humalassa törttyölyistä.

Henri Heikkinen hämmentää kokoomusta. Hän kertoi kokeilleensa huumeita ulkomailla, saaneensa rattijuoppotomion ja kaksi putkareissua humalassa törttyölyistä.

Henri Heikkinen hämmentää kokoomusta. Hän kertoi kokeilleensa huumeita ulkomailla, saaneensa rattijuoppotomion ja kaksi putkareissua humalassa törttyölyistä.

Lyly Rajalan soloilusta syntyi ilmiriita

Entiset muusikkokumppanit nokittelevat toisiansa Oulu pop historyn tapahtumista.

Entiset muusikkokumppanit nokittelevat toisiansa Oulu pop historyn tapahtumista.

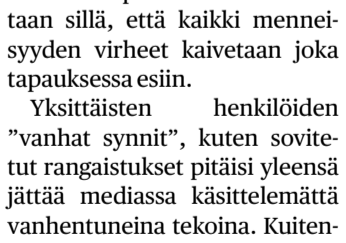
Entiset muusikkokumppanit nokittelevat toisiansa Oulu pop historyn tapahtumista.

Entiset muusikkokumppanit nokittelevat toisiansa Oulu pop historyn tapahtumista.

Entiset muusikkokumppanit nokittelevat toisiansa Oulu pop historyn tapahtumista.

Lyly Rajalan soloilusta syntyi ilmiriita

Entiset muusikkokumppanit nokittelevat toisiansa Oulu pop historyn tapahtumista.

Entiset muusikkokumppanit nokittelevat toisiansa Oulu pop historyn tapahtumista.

Entiset muusikkokumppanit nokittelevat toisiansa Oulu pop historyn tapahtumista.

Lyly Rajalan soloilusta syntyi ilmiriita

Entiset muusikkokumppanit nokittelevat toisiansa Oulu pop historyn tapahtumista.

Entiset muusikkokumppanit nokittelevat toisiansa Oulu pop historyn tapahtumista.

Entiset muusikkokumppanit nokittelevat toisiansa Oulu pop historyn tapahtumista.